

trakter og staar under militære Forhold. De private Arbejdere kan man derimod ikke tvinge, og saa er der sket det, som enhver, der kender lidt til disse Forhold, kunde forudse mindst maatte ske: at man har blokeret Orlogsværftet. Der kræves en bestemt Løn, 4½ Kr. for Haandværkerne og 4 Kr. for Arbejds mændene. Det er ikke noget Ultimatum, det er vel en Fordring, man stiller op saadan i al Almindelighed. Men den Forhandling, der skal til for at tilvejebringe rolige Forhold, er udebleven. Det er ogsaa muligt, at Blokaden ikke er saa effektiv, som Arbejderne kunde ønske. Det er jo godt for Orlogsværftet, men i alle Tilfælde er det en Situation, som ikke alene er ubehagelig for Statens Værft, men ogsaa i Længden ganske uholdbar. Og naar man erklærer, at Blokaden ikke er effektiv, saa er der dog mange Forhold derude, som viser, at den generer ganske betydeligt. Naar man erfarer, at de har maattet lade Folk arbejde i 3 Dage og 2 Nætter i eet Køre, kun med den almindelige Spise- og Hviletid, viser det, at der er ekstraordinære Forhold, og man burde sandt for Dyden ikke misbruge Mennesker paa den Maade. Men der følger meget andet med. Der følger Utilfredshed med hinanden paa Arbejdspladsen, der følger Skænderi, Offentliggørelse af Navnene paa dem, der tager Arbejde, o. s. v., kort sagt, der fremkaldes Forhold, som man helst skulde se at faa ordnet, inden de griber videre om sig og giver sig Udslag i noget mindre heldigt.

Det glæder mig, at der paa Finanslovsforslaget er stillet Forslag om at yde de faste Arbejdere ved baade Hæren og Søværnet Betaling for Helligdage. Det spiller selvfølgelig en Rolle, naar Lønnen er saa langt nede. Naar Talen er om Lønninger paa ca. 1,000 Kr., er en Merindtægt af 7—9 Dages Dagløn, altsaa 25—30 Kr., et Plus, som man paa ingen Maade foragter, og derfor er naturligvis Arbejderne taknemmelige og glade for et saadant Forslag, idet de gaar ud fra, at Rigsdagen ogsaa vil vedtage det. Paa den enkelte Time spiller det ganske vist ikke nogen stor Rolle, idet det for de lavere lønnede er knap 1 Øre og for de højere lønnede lidt over 1 Øre mere, de faar i Timen. Men 9—10 Øre om Dagen er Penge, som Arbejderne mangen Gang maa kæmpe haardt for at faa.

Jeg forstaar meget vel, at den højtærede Marineminister har været stillet overfor en vanskelig Opgave, naar han gik ind til Forhold som dem paa Orlogsværftet, at han maatte se at faa noget af det værste fra Haanden, se at faa fremsat noget, der i

nogen Grad kunde tilfredsstille, og det erkendes ogsaa, at det er et Fremskridt, der sker her. Men der er mange andre Forhold derude, som burde ændres. Dog tør man langt fra vente, at det alt sammen skulde blive forandret. Det kan jo neppe komme paa een Gang alt sammen, dertil var det Tilbageskridt, der er sket, for stort. Jeg paa-pegede ved tredje Behandling af Finansloven i Fjor, at det var ganske uforsvarligt kun at give Mennesker, der skal arbejde i fri Luft, en halv Times Middag, det var ganske uforsvarligt, sagde jeg, thi Folk, der skal arbejde strengt, kan ikke fortsætte deres Arbejde med tilbørlige Kræfter, naar den halve Times Middag er forbi, det er for lidt Hviletid. Man slog det hen med et stort Smil, men Arbejderne har ikke det store Smil tilovers for det. De føler Ulemperne derved, og jeg er ganske sikker paa, at Marinen føler dem ogsaa. Det er for kort en Middagstid. Tidligere havde de i de 7 Maaneder af Aaret altid en Times Middag, og jeg vil meget henstille, om man ikke kunde tage under Overvejelse igen at indføre en Ordning, hvorved det blev muligt at forlænge Middagen i de 7 Maaneder, saaledes at de fik den Middagstid, de tidligere har haft. Naar de fik dette, og Helligdagslønnen kom til, vilde det for de faste Arbejderes Vedkommende vistnok være Forhold, som de, tvungne af de haarde Omstændigheder, vilde være tilfredse med.

Men der er ogsaa de private Arbejdere. De har stillet den Fordring, hvorpaa Blokaden hviler, og med dem maa der træffes en Ordning. Man kan ikke stille sig paa den høje Hest og sige: Lad dem bare blokere! Det kan Statens Værft lige saa lidt som nogen anden gøre. Det glæder mig ogsaa, at den højtærede Marineminister har brudt med det gamle regalistiske Princip: Vi alene vide. Jeg ved, at den højtærede Minister af egen Drift har kaldt de faste Arbejdere til sig for personlig at tale med dem om deres Forhold. Tidligere var det meget vanskeligt for dem at komme ind til Ministeren. De skulde søge Audiens, og jeg har ikke oplevet, at nogen af de foregaaende Ministre har kaldt paa Folkene for at tale med dem. Det er noget af et Brud med det gamle Princip, og jeg vil ønske, at det kan føres videre, saaledes at Folkene forstaar, at deres øverste Arbejdsgiver, Marineministeriet, vil dem vel og ikke er bange for at tale med dem uden de mange Omsvøb, som har været nødvendige før. Der maa altsaa tales med de private Arbejdere, og det maa ske gennem deres Organisation. Jeg sagde, at der var stillet Fordring om en Dagløn af